

Hodnocení plemenné knihy Český sportovní pony za rok 2015

Vznik plemenné knihy Český sportovní pony souvisel s podchyčením koní kategorie pony (KVH do 148cm) chovanými na území naší republiky. Do vzniku PK ČSP v roce 2000 byl chov těchto koní - poníků neorganizovaný. Chovatelé nerespektovali plemenářský zákon. I když plemenářské podniky vlastnily licencované plemenné hřebce kategorie pony (převážně importů) chovatelé je na své klisny připouštěli sporadicky. Vznik plemenné knihy ČSP souvisel se záměrem zachovat pro chov klisny chované na našem území desítky let, prověřené v užitkových a charakterových vlastnostech – konstituční tvrdosti, nenáročnosti, skromnosti, ochotou k práci a dobrým charakterem. Současně se částečně řešil problém černé plemenitby.

Vznik sekce malý sportovní kůň (MK) v rámci PK ČSP (s KVH od 148 do 156cm) chovatelsky sleduje dva cíle. Zajistit zápis klisen z PK ČSP sekce pony, kteří mají KVH nad 148cm, což v důsledku variability původního mateřského základu nelze vyloučit. Dále možnost zajistit chovatelské využití klisen ze stávajících teplokrevných plemenných knih (ČT, CS, MK, KK), kteří požadované KVH svých PK nedosahují. Zde stejně jak u sekce pony je mottem potřeba zachovat v potomstvu užitkové a hlavně charakterové vlastnosti v našich podmínkách po generace chovaného koně.

Cílem šlechtění v plemenné knize Český sportovní pony je všestranně využitelný poník jezdeckého typu s tvrdou konstitucí, dobrou krmitelností, dlouhověký, nenáročný a odolný proti vnějším vlivům. Konstituce musí umožňovat celoroční pastevní chov i s ustájením v lehkém přístřešku. Pro chov a odchov poníků není nutné individuální ustájení v boxech.

Při výběru jedinců do plemenitby je mimo exteriérové a výkonnostní vlastnosti kladen důraz na dobrý charakter a ochotu k práci.

Známka za charakter se stala limitní pro zařazení hřebců a klisen do plemenitby a je součástí zápisového listu. U jiných plemenných knih koní vedených v České republice tato známka požadována není.

Zkoušky výkonnosti, vznik sekce Malý sportovní kůň a chovatelské změny v Řádu plemenné knihy - v počtu požadovaných známých generací při zápisu do plemenných knih a změny podmínek pro zařazení hřebců a klisen do Alceleračního programu – jsou vytvořeny pro vyšší stupeň selekce.

Český sportovní pony je určen především pro sport dětí a mládeže na všech výkonnostních úrovních. Poníci sekce Malý sportovní kůň jsou vhodní i pro sport dospělých jezdců. **Pro sekci pony jsou vypisovány samostatné soutěže ve všech disciplínách, jsou pořádány až do úrovně mistrovství republiky.** Sportovní soutěže pro koně sekce Malý sportovní kůň v rámci PK ČSP nejsou dosud samostatně vypisovány. Koně sekce malý sportovní kůň i pony **mohou startovat** ve sportovních soutěžích společně s ostatními plemeny koní. Z iniciativy předsednictva ČSP a české jezdecké federace je snaha pořádání samostatných soutěží pro pony. Prvním krokem je samostatné vyhodnocování kategorie MK v otevřených soutěžích pro velké koně.

Český sportovní pony obou sekcí je dobře využitelný jako rodinný kůň pod sedlo i do zápřahu.

Početní stavy ČSP jsou po několik let přibližně na stejné úrovni. **Mírný nárůst stavů klisen pochází převážně se zařazením klisen PK ČSP po absolvování výkonnostních zkoušek.** PK ČSP neprovádí bezkoncepční zápisy hřebců a klisen z jiných plemenných knih. Do PK ČSP přijímá podle ŘPK a ŠP z těchto PK chovatelsky či sportovně vybrané a prověřené jedince.

Aktuálně registrujeme 77 plemenných hřebců s oprávněním k plemenitbě v rámci PK ČSP. V jednotlivých oddílech plemenné knihy ČSP je zapsáno celkem 691 klisen z toho 455 klisen v oddílu pomocná plemenná kniha.

Počty koní v PK ČSP

Rok	Hřebci v chovu	Klisy v chovu	Celkem
2009	48	675	727
2010	42	691	733
2011	51	698	749
2012	44	649	693
2013	69+6(MK)	643+49(MK)	767
2014	71+6(MK)	634+57(MK)	768
2015	74+5(MK)	643+60(MK)	782

Plemenní hřebci. Počet hřebců je vzhledem k velikosti populace více jak dostatečný. V roce 2015 byli do PK zařazeni 4 hřebci:

Zaval v.h. Enkershof –WPBR (o:Orchard (G) Wildeman , m:Groeze´s Mima po De Goede Ree Now Or Never).

Tornado -SVKŠP (o:3553 Nestor, m:Lili po 3479 Dukát).

Ignáció – ČSP (o:2830 Bohemian Freyr, m: 7-73 Irisa po 2148 Peter)

Maon Šargoun – ČSP (o:2977 Tuesday, m:68/704 Markýza De Šargon po 2686 Lipan)

Zařazení plemeníků z jiných PK knih podléhá souhlasu Rady plemenné knihy a snahou je zařazovat hřebce s vlastní sportovní výkonností, nejméně pak po úspěšném absolvování výkonnostních zkoušek. U importovaných hřebců je požadována i výkonnost potomků.

Plemenné klisy. V roce 2014 bylo do PK zařazeno 19 klisen. Z toho 12 klisen po úspěšném absolvování výkonnostních zkoušek z nichž 9 splnilo podmínky pro zápis do HPK a 3 do PK. Průměrná dosažená známka za výkonnostní zkoušky byla 8,05 bodů. **Všech 12 klisen po VZ je zapsáno do plemenné knihy Český sportovní pony a původově do této plemenné knihy přísluší (domácí provenience).**

Počty klisen na ZV

Rok	ZV pod sedlem	ZV v zápřeži	Celkem
2009	0	0	0
2010	4	2	6
2011	7	7	9
2012	2	0	2
2013	1	7	8

2014	7+3(MK)	3	13
2015	5+1(MK)	6	12

Národní šampionát.

V roce 2015 proběhl **Národní Šampionát** ve Velkých Hošticích u Opavy. Předvedeno bylo 40 poníků. Šampionem výstavy se stala pětiletá klisna 68/578 Mercy po 3008 Del Aifr z Č1636 Mája po 248 Brok v majetku pana Libora Ziegla z Kobeřic.

Sport.

Poníci PK ČSP se již několik let umísťují v mistrovských republikových soutěžích kategorie pony i v žebříčcích úspěšnosti.

V MČR v roce 2015 v parkúrech zvítězila klisna Delmora (po 2606 Lipan z 7-77 Diany po 2761 Filip) a klisna Moravia Frajer (po 2830 Bohemia Freyr z 47/206 Mušky po 359 Šerif) obsadila 4.místo. Obě klisny jsou zapsány do HPK ČSP a jsou zařazeny do Akceleračního programu.

V MČR v roce 2015 ve vozatajských soutěžích v kategorii dvojspřeží pony obsadil 3. místo pár tvořený plemenným hřebec 1640 Danken (po 2029 Liken z 7-77 Diany po 2761 Filip) a jeho vlastním **bratrem valachem** Damienem.

Svaz chovatelů ČSP pořádá s podporou ASCHK **Vozatajský pohár ČSP** v kategorii dvojspřeží pony. Od roku 2014 rozšířený o kategorie jednospřeží a vozatajské soutěže dětí.

Vozatajský pohár ČSP se stal přípravou pro starty v mistrovských republikových soutěžích české jezdecké federace jednospřeží a dvojspřeží. Vozatajské soutěže dětí zaznamenali velký zájem závodníků a veřejnosti. Tuto soutěž lze chápat jako inspirativní pro návrat mladé generace do zemědělství a na vesnici.

Propagace plemene

Většinu informací chovatelé naleznou na webových stránkách Svazu chovatelů ČSP

<http://www.cspony.estranky.cz/> a ASCHK ČR www.aschk.cz. Dále jsou zveřejňovány v médiích, především časopise KONĚ, Jezdectví apod. a specializovaných serverech Equichannel, Distanc aj.

Vyhodnocení ŠP

Svaz pokračuje v koncepci plemenitby stanovené Řádem plemenné knihy a Šlechtitelakým programem. Pozornost neustále věnuje čistokrevné plemenitbě, předvýběrům a výběrům hřebců a výkonnostním zkouškám hřebců a klisen.

V roce 2015 se svaz ČSP zaměřil na využití koní zapsaných v sekci ČSP malý kůň (MK). Ve vozatajských soutěžích Poháru ČSP je již trvale povolen start koní zapsaných do sekce MK a také koním s KVH nad 148cm i mimo PK ČSP.

Pořadatelům parkúrových, drezúrních a soutěží všestrannosti je doporučováno pořádání soutěží pro koně do KVH do 156cm.

Svaz ČSP požaduje vypisování samostatných soutěží pro koně zapsané do ČSP obou sekci ČSP. V

případě startů koní PK ČSP v soutěži společně s ostatními startujícími, požaduje svaz ČSP jejich samostatné vyhodnocení a dekoraci. Na vyhodnocení a dekoraci se bude svaz ČSP podílet.

Vyhodnocení výsledků soutěží je součástí šlechtitelského programu pro zpracování výsledků pro kontrolu užitečnosti.

V rámci šlechtění svaz ČSP od připouštěcí sezony 2016 povoluje zapouštění klisen sekce MK i vybranými teplokrevnými hřebci působícími na území České republiky, pro PK ČSP Radou plemenné knihy vybranými a licencovanými.

Zpracoval:

A.Fiala, Lucie Odložilová